

บทความวิจัย

การบริหารจัดการเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแบบจัดจ้าง:
กรณีศึกษานาการแห่งประเทศไทย*

Management of Employed Security Guards: A Case Study
of the Bank of Thailand

ธนาธิป นงค์นวล¹

Thanathip Nongnual²

เลขที่ 88/764 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700.

No.88/764 Charansanitwong Road, Bang Yi Khan Sub-district,

Bang Phlat District, Bangkok, 10700.

* Corresponding author E-mail: Oathkingcobra@gmail.com

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแบบจัดจ้าง: กรณีศึกษานาการแห่งประเทศไทย” คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ปี พ.ศ. 2566

¹ นายธนาธิป นงค์นวล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

² Mr.Thanathip Nongnual Master Degree Master of Public Administration

ศิริพร นุชสำเนียง³

Siriporn Nuchsamnieng⁴

เลขที่ 99/177 ถนนพุทธมณฑลสาย 7 ตำบลท่าลาด อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม 73110.

No.99/177 Phutthamonthon Sai 7 Road, Tha Lat Sub-district,
Sam Phran District, Nakhon Pathom Province, 73110.

.E-mail: Siriporn007@yahoo.com

วันที่รับบทความ : 12 มีนาคม 2567 วันที่แก้ไขบทความ : 17 เมษายน 2567

วันที่ตอบรับ : 7 พฤษภาคม 2567 วันที่เผยแพร่ : 28 มิถุนายน 2567

³ รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอกหญิง ดร.ศิริพร นุชสำเนียง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

⁴ Associate Professor Police Colonel Siriporn Nuchsamnieng Advisor

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โดยมุ่งเน้นไปที่งานรักษาความปลอดภัยซึ่งดำเนินงานโดยบริษัทเอกชน กรณีศึกษาธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขหรือข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับกฎหมายรวมไปถึงระเบียบ และพัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัย ให้มีประสิทธิภาพ ความปลอดภัย และสร้างความสงบสุข

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย พบปัญหาหลักสองประการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัย ได้แก่ ความซับซ้อนของกฎหมาย และการขาดการฝึกอบรมอย่างเป็นรูปธรรม ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้เกิดช่องว่างและประสบปัญหาในกระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และส่งผลกระทบต่อมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการรักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนี้ (1) พัฒนากฎหมายควบคุมมาตรฐานผู้ประกอบการธุรกิจรักษาความปลอดภัย (2) พัฒนาระบบการฝึกอบรม และ (3) พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์และมาตรฐานการจ้างงานการยกระดับระบบรักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อปกป้องบุคคล สถานที่ ข้อมูลข่าวสาร และทรัพย์สินจากภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ ซึ่งแนวทางที่เสนอในบทความนี้ จะช่วยให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้มีการพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับบุคคล สถาบันการเงิน และระบบเศรษฐกิจโดยรวม

คำสำคัญ: ธนาคารแห่งประเทศไทย, เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย, การจัดจ้าง

ABSTRACT

This research article aims to study the employment process for security guards and focuses on security work performed by private companies, using the Bank of Thailand (BOT) as a case study. It also offers solutions to legal and regulatory-related issues and develops security measures that are efficient, secure, and promote peace.

The study concluded that the Bank of Thailand's employment procedure for security guards had two primary issues that hindered the efficacy of security measures: the complexity of the legislation and a lack of specific training. These issues led to holes and issues in the security guard hiring procedure and had an impact on relevant legal actions.

The researcher offers the following recommendations as a framework for developing the Bank of Thailand's security system. In order to improve the employment procedure standards and criteria, it is necessary to: (1) develop a law establishing control standards for security business operators; (2) develop a training program; and (3) develop a monitoring and performance assessment system. Additionally, the Bank of Thailand's security system should be progressed in order to safeguard people, locations, information, and assets from threats. The strategy put out in this article has the potential to improve the effectiveness of the Bank of Thailand's security system while instilling confidence and safety in people, financial institutions, and the economy as a whole.

Keywords: Bank of Thailand, Security Guard, Employment

1. ความนำ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะธนาคารกลางของประเทศ มีความสำคัญต่อการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงิน และส่งเสริมเศรษฐกิจ รวมถึงดูแลผลประโยชน์ของประชาชน โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงสินทรัพย์ทางการเงิน ที่ต้องได้รับการปกป้องอย่างเคร่งครัด การจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยให้แก่ ธปท. นั้น มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากมีบทบาทในการปกป้องสินทรัพย์ทางการเงินที่มีค่าสูง เช่น โรงพิมพ์ธนบัตร ธนบัตรที่ผลิตเพื่อหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ และทองคำสำรอง (Gold Reserve) (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565) เป็นต้น ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อภาพลักษณ์ และความมั่นคงปลอดภัยของธนาคารกลาง

ดังนั้น การจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยจึงมีความสำคัญ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่ได้รับการจัดจ้างมา จึงจำเป็นต้องเป็นมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เหมาะสม เพื่อรับมือต่อสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยยังต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดการรักษาความปลอดภัยที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพในธนาคารแห่งประเทศไทย

การรักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในปัจจุบันได้นำพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบริษัทเอกชนภายนอกเพื่อให้บริการรักษาความปลอดภัย อย่างไรก็ตาม มีปัญหาข้อขัดข้องบางประการที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบและกระบวนการจัดจ้างที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยของธนาคาร ปัญหาที่พบมีหลายประการ ได้แก่ (1) ข้อจำกัดทางกฎหมาย ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่สอดคล้องและความไม่ชัดเจนในขั้นตอนการคัดเลือกพนักงานรักษาความปลอดภัย (2) กระบวนการจัดจ้างที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและความต้องการของธนาคาร และ (3) การประเมินคุณภาพและ

มาตรฐาน ที่มีความไม่สม่ำเสมอในการปรับปรุงและประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการรักษาความปลอดภัย การนำเสนอปัญหานี้เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาและ ปรับปรุงกระบวนการและกฎระเบียบ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีการรักษาความ ปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย

ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand) ดำรงฐานะเป็นสถาบันทางการเงิน กลางของประเทศ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ เป็นได้ยอมรับถึง ความสำคัญ ต่อกระบวนการจัดการเพื่อให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในระดับมือ อาชีพ เข้ามาปฏิบัติงานภายในหน่วยงานธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ก็ด้วยเหตุผล สำคัญ ก็คือ บทบาทหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้มีความยืดหยุ่นอย่างใกล้ชิดใน เรื่องของความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ ได้แก่ รับเงินฝาก กำหนด อัตราดอกเบี้ยในการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงิน ซื้อขายเงินตราต่างประเทศและ แลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต กู้ยืมเงินตราต่างประเทศเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพ แห่งค่าของเงินตรา กู้ยืมเงินเพื่อการดำเนินนโยบายการเงิน ซื้อขายหลักทรัพย์เท่าที่ จำเป็นและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต เพื่อควบคุมปริมาณเงินในระบบการเงิน ของประเทศ รวมถึงยืมหรือให้ยืมหลักทรัพย์ตามที่กำหนดโดยมีหรือไม่มีค่าตอบแทน เป็นต้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565) เป็นด้วยพันธกิจหน้าที่ที่สำคัญยิ่งดังกล่าว เหล่านี้ ทำให้การจัดหาจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพื่อปฏิบัติงานให้กับธนาคาร แห่งประเทศไทย ในการทำหน้าที่สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธนาคารแห่งประเทศไทย จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก และมีอาจกระทำโดยไร้หลักเกณฑ์การพิจารณาเชิงการบริหารจัดการอย่างรอบคอบไปได้ ด้วยเหตุเช่นนี้ ในการศึกษาภายใต้ บทบาททวนวรรณกรรม จึงจะได้ทำการศึกษาไปถึง แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ความเป็นมาของการจัดตั้งสถาบันธนาคาร

แห่งประเทศไทย และรวมไปถึงระเบียบข้อบังคับด้านมาตรฐานของการดำเนินงานด้าน
รักษาความปลอดภัย ปรากฏรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand) มีสถานะเป็นธนาคารกลาง และเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 เปิดดำเนินการครั้งแรกเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2485 มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น โดยมีหน้าที่หลักในการดูแลกำกับเรื่องการเงินของชาติ ทั้งออกกฎเกณฑ์และควบคุมสถาบันการเงิน นำออกหมุนเวียนซึ่งธนบัตรไทยรวมถึงการควบคุมการถ่ายโอนเงินตราระหว่างประเทศ และเฝ้าระวังอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบกับสกุลเงินตราอื่นสำหรับอำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2551 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565) ดังนี้ (1) การออกและจัดการธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร เป็นผู้ออกธนบัตรของรัฐบาล (2) กำหนดและดำเนินนโยบายการเงิน ได้แก่ รับเงินฝาก กำหนดอัตราดอกเบี้ยในการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงิน ซื้อขายเงินตราต่างประเทศและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต กู้ยืมเงินตราต่างประเทศเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพแห่งค่าของเงินตรา กู้ยืมเงินเพื่อการดำเนินนโยบายการเงิน ซื้อขายหลักทรัพย์เท่าที่จำเป็นและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต เพื่อควบคุมปริมาณเงินในระบบการเงินของประเทศ รวมถึงยึดหรือให้ยึดหลักทรัพย์ตามที่กำหนดโดยมีหรือไม่มีค่าตอบแทน (3) บริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. (4) เป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล (5) เป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน (6) จัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน ระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน และบริหารจัดการระบบดังกล่าวให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ (7) กำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน (8) บริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา และ (9) ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา อนึ่ง

การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2563-2565 ที่ผ่านมามุ่งเน้นการส่งเสริมให้ระบบเศรษฐกิจการเงินไทยรองรับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินและความเสี่ยงต่าง ๆ ที่ทวีความรวดเร็วและรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะการรับมือผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์โควิด - 19 ที่ต้องตอบโจทย์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วทันการณ์

2.2 แนวคิดว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสถานที่

“ความปลอดภัย” (ดิเรก ทองแผ่น, 2561) มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่สามารถนำมาพิจารณาได้อยู่ 2 คำ ด้วยกัน คือ “safety” และ “security” แต่การใช้นั้นจะใช้ในบริบทของความหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คำว่า “safety” หมายถึง มาตรการหรือวิธีการรักษาความปลอดภัยที่มุ่งป้องกันภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (ความผิดพลาดของมนุษย์ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ด้านชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปจะใช้ในสถานประกอบการเป็นสำคัญ ส่วนคำว่า “security” นั้น เป็นมาตรการป้องกันภัยหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ที่อาจกระทำการใด ๆ เพื่อป้องกันภัยคุกคามในวงกว้าง โดยมุ่งเน้นไปที่เป็นการมั่นคงปลอดภัยของชีวิต ทรัพย์สินส่วนบุคคล องค์กร/หน่วยงาน และความมั่นคงปลอดภัยของชาติเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของความหมายของมาตรการในการรักษาความปลอดภัยสถานที่ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2552) นั้น หมายถึง มาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อพิทักษ์ รักษาให้ความปลอดภัยแก่ที่สงวน อาคาร และสถานที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงาน ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ และเอกสารในอาคารสถานที่ดังกล่าว ให้พ้นจากการโจรกรรม การจารกรรม และการก่อวินาศกรรม หรือเหตุอื่นใด อันอาจทำให้เสียสมรรถภาพในการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการได้

การกำหนดมาตรการเพื่อการป้องกันภัยคุกคามจากการรักษาความปลอดภัยจะกระทำออกมาได้ 3 วิธีด้วยกัน ดังนี้

1) การรักษาความปลอดภัยบุคคล หมายถึง กระบวนการคัดกรองบุคคลเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ การอนุญาตให้บุคคลเข้าถึงชั้นความลับ และมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่สำคัญจะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจ

2) การรักษาความปลอดภัยเอกสาร หมายถึง การป้องกันบุคคลผู้ไม่มีอำนาจหน้าที่เข้าถึงสิ่งที่เป็นความลับ และ

3) การรักษาความปลอดภัยสถานที่ หมายถึง การป้องกันทรัพย์สินไม่ให้ถูกโจรกรรม ป้องกันบุคคล (เจ้าหน้าที่) ทรัพย์สิน อาคารสถานที่ ให้พ้นจากการก่อวินาศกรรม และรวมไปถึงการป้องกันความลับไม่ให้ถูกจารกรรม

ทั้งนี้ ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้อธิบายถึง การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ไว้ในข้อ 4 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2552) ความว่า มาตรการและการดำเนินการที่กำหนดเพื่อพิทักษ์รักษาและคุ้มครองป้องกันสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ให้พ้นจากการรั่วไหล การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การก่อการร้าย การกระทำที่เป็นภัยต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐและการกระทำอื่นใดที่เป็นการเปิดเผยสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ

กล่าวสรุปได้ว่า มาตรการรักษาความปลอดภัย เป็นมาตรการเชิงป้องกันที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ โดยมุ่งหวังระงับยับยั้ง หรือบรรเทาความเสียหายจากการจารกรรม วินาศกรรม และการบ่อนทำลาย ด้วยกระบวนการรักษาความปลอดภัยใน 3 มิติด้วยกัน ได้แก่ การรักษาความปลอดภัยบุคคล การรักษาความปลอดภัยเอกสาร และการรักษาความปลอดภัยสถานที่

2.3 วิวัฒนาการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย

การรักษาความปลอดภัยของเอกชนของประเทศไทย ได้มีวิวัฒนาการมาช้านาน โดยชาวชนบทนับแต่โบราณกาลรู้จักหาวิธีดูแลรักษาทรัพย์สินของตน การจัดเวรยามป้องกันวัวควาย และทรัพย์สินมีค่าอื่น ๆ ให้ปลอดภัยจากการถูกโจรกรรม หรือ

การปล้นสะดม ซึ่งการรักษาความปลอดภัยในระยะแรกนั้นจะเป็นการดูแลรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินส่วนตัวของตน ด้วยเหตุนี้ การรักษาความปลอดภัยในขณะนั้นจึงยังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัยมาดูแลรักษาทรัพย์สิน แทนตนเอง จนกระทั่งเมื่อธุรกิจการค้าของชุมชนสังคมเริ่มมีความเจริญเติบโต ทำให้ อาชีพการรักษาความปลอดภัยเริ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายตามไปด้วย โดยสามารถ อธิบายถึงวิวัฒนาการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยที่เกิดขึ้นใน ต่างประเทศและประเทศไทย ดังนี้

1) วิวัฒนาการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยในต่างประเทศ

จุดเริ่มต้นของการดำเนินธุรกิจรักษาความปลอดภัยภาคเอกชน ของต่างประเทศ ริเริ่มมาจากการมารวมตัวกันของประชาชนเพื่อปกป้องตนเองและ ครอบครัวให้พ้นจากสัตว์ร้ายและศัตรู ซึ่งในยุคโรมันโบราณนั้น การรักษาความปลอดภัย เอกชนประกอบด้วยกองทัพ ทาสและบุคคลซึ่งเอกชนจ้างมาเพื่อปกป้องประชาชน จนกระทั่งในศตวรรษที่ 19 ในสหราชอาณาจักร จึงเกิดการรักษาความปลอดภัยภาคเอกชน กล่าวคือ เกิดการรวมกลุ่มกันของประชาชนเพื่อปกป้องตนเองและผู้อื่นและมีระบบนักสืบ เอกชนเกิดขึ้นมาพร้อมกันด้วย ซึ่งรูปแบบดังกล่าวนี้ได้กลายเป็นรูปแบบเริ่มต้นของ การ ก่อเกิดเป็นระบบเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อรักษาความปลอดภัยให้แก่ชุมชนสังคม ซึ่งใน ปี ค.ศ. 1819 ได้มีการจัดตั้งกรมตำรวจขึ้นในมหานครลอนดอนขึ้นเป็นครั้งแรก จาก รูปแบบการรักษาความปลอดภัยที่กล่าว ต่อมาในสหรัฐอเมริกาได้มีก่อตั้งกรมตำรวจขึ้นใน เขตเมือง และมีการแต่งตั้งนายอำเภอในเขตชายแดนเพื่อรับผิดชอบเกี่ยวกับ การรักษา ความปลอดภัยให้แก่ชุมชน จนกระทั่งล่วงเข้าสู่กลางศตวรรษที่ 19 คือ ในช่วงปี ค.ศ. 1850 นายอลัน พิงเคอร์ตัน (Allan Pinkerton) ผู้ก่อตั้งหน่วยสืบสวนแห่งชาติพิงเคอร์ตัน ที่มีความชำนาญในงานสืบสวนสอบสวน โดยหน่วยปฏิบัติการดังกล่าวได้ริเริ่มเทคนิคการ สืบสวนแบบใหม่ อาทิ การลอบแฝงกาย การพิสูจน์ลายมือ การสะกดรอย การเก็บประวัติ อาชญากรรมไว้ร่วมกัน เป็นต้น (ปานจินต์ สุทธิกีวี, 2561) ซึ่งต่อมาเขาได้จัดตั้งองค์กร ภาคเอกชนเพื่อรับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัย เพื่อรับผิดชอบหน้าที่ในการรักษา

ความปลอดภัยให้แก่ขบวนรถไฟ อันเป็นจุดเริ่มต้นธุรกิจรักษาความปลอดภัยขึ้นอย่างเป็นทางการ

2) วิวัฒนาการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยในประเทศไทย

ในช่วงริเริ่มของการรักษาความปลอดภัยภาคเอกชนในประเทศไทย การรักษาความปลอดภัยในอดีตยังอยู่ในรูปแบบของการจัดจ้างยามเฝ้าสถานที่ เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยร้านค้าหรือสถานที่ต่าง ๆ ในเวลากลางคืนเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างแขกยามชาวอินเดียที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ แต่เนื่องจากแขกยามเหล่านี้ยังไม่มีความรู้ความสามารถ และไม่มีระเบียบวินัยในการปฏิบัติงาน การจ้างแขกยามเพื่อให้เป็นผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยในภายหลัง จึงไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร และค่อย ๆ จางหายไปในสังคม จนกระทั่งคำว่าอาชีพรักษาความปลอดภัยได้เริ่มขึ้นเป็นรูปธรรม เมื่อปี พ.ศ. 2508 แต่ก็ยังมีได้เป็นทางการ เนื่องจากยังไม่ปรากฏกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยขึ้นรองรับ กล่าวคือสหรัฐอเมริกา ได้จัดส่งทหารเขามาร่วมรบในสงครามเวียดนาม ซึ่งได้มีการว่าจ้างบุคคลให้ดูแลรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ฐานทัพต่าง ๆ อาทิ ทำเรืออู่ตะเภา เป็นต้น โดยการจ้างในครั้งนั้น กองทัพสหรัฐอเมริกา ได้ทำการกำหนดคุณสมบัติของบุคคล ที่จะเข้ามาทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างเป็นทางการเป็นระบบระเบียบ คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและมีระเบียบวินัยเป็นอย่างดี ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มีบริษัทรักษาความปลอดภัยภาคเอกชนเปิดให้บริการในประเทศไทย จึงได้มีบุคคลกลุ่มหนึ่งทำการรวบรวมทหารที่ปลดประจำการแล้ว มารับจ้างทำหน้าที่เป็นพนักงานรักษาความปลอดภัยฐานทัพ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อของ Thai Guard หรือไทยยาม (กัญญารัตน์ เชื้อขำ, 2561) จึงนับได้ว่า Thai Guard เป็นกลุ่มบุคคลกลุ่มแรกที่เริ่มต้นงานด้านการรักษาความปลอดภัยของเอกชนในประเทศไทย หรือเรียกได้ว่า การประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยนั่นเอง ทั้งนี้ ในปัจจุบัน ความเข้มแข็งของ การดำเนินธุรกิจรักษาความปลอดภัย ปรากฏการรวมตัวกันขึ้นเป็น “สมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย (SSAT)” ซึ่งก่อตั้ง

ขึ้นเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2530 โดยการรวมตัวกันระหว่างเจ้าของธุรกิจรักษาความปลอดภัยในประเทศไทย มีความมุ่งหมายให้องค์กรนี้ เป็นตัวแทนของธุรกิจวิชาชีพรักษาความปลอดภัย และยังมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ ประกอบ (สมาคมผู้ประกอบการรักษาความปลอดภัยแห่งประเทศไทย, 2566) ดังนี้ (1) เพื่อเป็นศูนย์กลาง เสริมสร้างความสามัคคี ความสัมพันธ์อันดี แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข่าวสาร ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในหมู่สมาชิก (2) เพื่อยกระดับงานรักษาความปลอดภัยให้เป็นที่ยอมรับในฐานะวิชาชีพ ต่อสาธารณชน (3) เพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร วิชาการ เกี่ยวกับงานรักษาความปลอดภัย ต่อสาธารณชน (4) เพื่อติดต่อประสานงานกับหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อความเข้าใจอันดี และเป็นการประสานประโยชน์ร่วมกัน และ (5) เพื่อส่งเสริมงานวัฒนธรรมและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยในฐานะเศรษฐกิจ ณ ปัจจุบัน ปรากฏการจัดตั้งนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยภายในประเทศไทยมากกว่า 4,000 นิติบุคคล (วรรณโชค ไชยสะอาด, 2559) จำแนกออกได้เป็น 5 รูปแบบการรักษาความปลอดภัย (ประธาน วัฒนวานิชย์, 2538, หน้า 11) ดังต่อไปนี้ ประเภทที่ 1 การรักษาความปลอดภัยอาคารและสถานที่ (Physical Security) ประเภทที่ 2 การรักษาความปลอดภัยด้านการอำนวยความสะดวกและการจราจร ประเภทที่ 3 การรักษาความปลอดภัยแก่บุคคล (Personal Security) ประเภทที่ 4 การรักษาความปลอดภัยในการขนส่ง และประเภทที่ 5 การรักษาความปลอดภัยด้านข้อมูลข่าวสาร (information Security)

3. มาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการรักษาความปลอดภัย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

3.1 พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำกับและควบคุมธุรกิจรักษาความปลอดภัยในประเทศไทย เพื่อเพิ่มความมั่นใจและความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในการใช้บริการด้านรักษาความ

ปลอดภัย มีการกำหนดและตราไว้ถึงหลักการสำคัญสามข้อคือ การควบคุมและกำกับดูแล ธุรกิจรักษาความปลอดภัย (รปภ.) เพื่อให้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ เพื่อให้บริการที่มีคุณภาพและปลอดภัย นอกจากนี้ยังมีการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ (รปภ.) เพื่อให้ธุรกิจรักษาความปลอดภัยปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดและสร้างเครื่องมือ และกลไกในการคุ้มครองผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ยังมีการคุ้มครองผู้ใช้บริการ โดยจัดระเบียบและกำหนดเงื่อนไขเพื่อให้ได้รับการบริการที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ ดังนั้น การประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเสนอร่าง พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัยเอกชน พ.ศ. 2558 ได้เสนอและหลักการเหล่านี้ ได้ถูกตราไว้เพื่อให้มีความมั่นใจและความปลอดภัยในการใช้บริการด้านรักษาความปลอดภัยในประเทศไทยอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างเครื่องมือและ หลักประกันให้กับธุรกิจรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงานอย่างมีความรับผิดชอบและ มีความสามารถที่จะป้องกันความเสี่ยงและอุบัติเหตุในการให้บริการให้กับประชาชนอย่าง มีประสิทธิภาพและปลอดภัย และสร้างเสริมคุณภาพการให้บริการที่มีมาตรฐานสูงสุด เพื่อสร้างความมั่นใจและความสบายใจแก่ผู้ใช้บริการ และสร้างเสถียรภาพและความ เชื่อมั่นในการให้บริการด้านรักษาความปลอดภัยในประเทศไทยให้ยกระดับคุณภาพและ มาตรฐานสูงสุดทั้งนี้ในพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ได้ให้คำ นิยามเกี่ยวกับ ธุรกิจรักษาความปลอดภัยไว้ดังนี้ (พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความ ปลอดภัย พ.ศ. 2558, 2558, หน้า 24-37)

1) นิยามและประเภทธุรกิจ กำหนดนิยามเกี่ยวกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย

ธุรกิจรักษาความปลอดภัย หมายถึงกิจกรรมธุรกิจที่มุ่งเน้นในการ ให้บริการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยแก่บุคคล หรือองค์กร เช่น การจัดติดตั้งระบบ ความปลอดภัย เครื่องมือหรืออุปกรณ์ป้องกัน การให้คำแนะนำเกี่ยวกับมาตรการความ ปลอดภัย และการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องความปลอดภัย

พนักงานรักษาความปลอดภัย หมายถึง บุคคลที่ได้รับการฝึกอบรม และมีความรู้ความสามารถในการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่บุคคลหรือองค์กร โดยมุ่งเน้นในการป้องกันอันตรายและความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

ประเภทธุรกิจรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วยธุรกิจหลากหลายประเภท เช่น บริษัทรักษาความปลอดภัยทั่วไป บริษัทรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และบริษัทรักษาความปลอดภัยด้านธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยมีการให้บริการที่หลากหลายตามความต้องการและลักษณะของลูกค้าที่ต่างกัน

2) การขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจต้องขอใบอนุญาตจากนายทะเบียน และต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด

3) มาตรฐานการรักษาความปลอดภัย กำหนดตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยครอบคลุมถึง หลักสูตรการฝึกอบรม

4) เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ และสถานที่ฝึกอบรม

5) หน้าที่และความรับผิดชอบ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ พนักงานรักษาความปลอดภัยและผู้รับใบอนุญาต

6) บทลงโทษ : กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจรักษาความปลอดภัยมีมาตรฐานและความเป็นมืออาชีพ พนักงานรักษาความปลอดภัยมีทักษะและความรู้ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ถือเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนาธุรกิจรักษาความปลอดภัยอย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องติดตามและพัฒนาต่อไป เช่น ประสิทธิภาพในการควบคุมดูแลธุรกิจ รปภ. การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ รปภ. ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันกลไกการคุ้มครองผู้ใช้บริการพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดระเบียบธุรกิจสร้างมาตรฐานวิชาชีพและยกระดับความปลอดภัยให้กับสังคมการพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพจะนำไปสู่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและสร้างความมั่นใจให้กับสังคมโดยรวม

3.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2552 เป็นกรอบกฎหมายที่สำคัญในการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ สารสำคัญของระเบียบมุ่งเน้นไปที่การปกป้องชาติให้พ้นจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอก โดยอาศัยกลไกการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ มาตรการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ และการมีส่วนร่วมของประชาชน สารสำคัญของระเบียบ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552, 2552, หน้า 4-22)

1. การแบ่งชั้นความลับระเบียบนี้แบ่งชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ลับที่สุด ลับมาก และลับ
2. การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคลหน่วยงานของรัฐต้องมีกลไกตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล ก่อนที่จะเข้าถึงข้อมูลลับ
3. การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรการ เพื่อพิทักษ์รักษาความปลอดภัยสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ และข้อมูลข่าวสาร
4. มาตรการรักษาความปลอดภัยอื่น ๆ ระเบียบบัญญัติถึงมาตรการรักษาความปลอดภัยเพิ่มเติม ครอบคลุมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การจัดซื้อจัดจ้าง การต่างประเทศ และการป้องกันภัยพิบัติ

การปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อย่างมีประสิทธิภาพ โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และพัฒนาระบบฯ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จะส่งผลให้ประเทศไทยมีความมั่นคง ปลอดภัย และสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างยั่งยืน

3.3 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หรือ (พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง 2560) เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2560) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. 2560 แทนที่พระราชบัญญัติพัสดุ พ.ศ. 2481

โดยสาระสำคัญของพ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง 2560 มุ่งเน้นหลักการสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2552)

- 1) ความโปร่งใส หน่วยงานรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน
- 2) การแข่งขัน หน่วยงานรัฐต้องเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเข้าแข่งขันอย่างเป็นธรรม
- 3) มีประสิทธิภาพ หน่วยงานรัฐต้องจัดซื้อจัดจ้างให้ได้มาซึ่งพัสดุที่มีคุณภาพ ในราคาที่เหมาะสม
- 4) ตรวจสอบได้ หน่วยงานรัฐต้องมีระบบการตรวจสอบและติดตามการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนร่วม
- 5) หน่วยงานรัฐต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้าง

การจัดจ้าง รปภ. ตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้าง 2560 การจัดจ้าง รปภ.นั้น จัดอยู่ในประเภทของงานบริการ หน่วยงานรัฐต้องจัดซื้อจัดจ้างตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายและกฎกระทรวง

ขั้นตอนในการจัดซื้อจัดจ้าง รปภ. หน่วยงานรัฐต้องมีแผนการจัดซื้อจัดจ้าง รปภ. ระบุจำนวน รายละเอียดงาน คุณสมบัติผู้รับจ้าง และวงเงินงบประมาณ โดยการประกาศเชิญชวนผู้ประกอบการ โดยวิธีที่เหมาะสม เช่น ประกาศทางเว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ หรือแจ้งผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนไว้กับหน่วยงาน สามารถตรวจสอบ

คุณสมบัติผู้ประกอบการ และเอกสารประกอบการเสนอราคาคัดเลือกผู้ประกอบการ โดยวิธีที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้และเป็นธรรม เช่น การประกวดราคา การขอเสนอราคา หรือวิธีอื่นตามที่กฎหมายกำหนดทำสัญญาจ้าง กับผู้ประกอบการที่ผ่านการคัดเลือก

4. วิเคราะห์ผลการศึกษาของการบริหารจัดการเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแบบจัดจ้างกรณีธนาคารแห่งประเทศไทย

จากข้อมูลการศึกษาซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ (1) ศึกษามาตรการกฎหมายการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย (2) วิเคราะห์กระบวนการจัดการเกี่ยวกับการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย และ (3) พัฒนาแนวทางมาตรฐานกระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยข้อมูลการวิจัยได้รับมาจากการทบทวนวรรณกรรมในภาคแนวคิดทฤษฎี และการศึกษามาตรการทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับงานรักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย สามารถนำมาวิเคราะห์ผลการการศึกษา ได้ดังนี้

4.1 วิเคราะห์มาตรการกฎหมายการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย

จากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นสถาบันทางการเงินที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกธนบัตรและรวมถึงพันธบัตรของรัฐบาล ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเงินตรา รวมถึงดำเนินนโยบายการเงินตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด ได้แก่ รับเงินฝาก กำหนดอัตราดอกเบี้ยในการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงิน ซื้อขายเงินตราต่างประเทศและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต กู้ยืมเงินตราต่างประเทศเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพแห่งค่าของเงินตรา กู้ยืมเงินเพื่อการดำเนินนโยบายการเงิน ซื้อขายหลักทรัพย์เท่าที่จำเป็นและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต

เพื่อควบคุมปริมาณเงินในระบบการเงินของประเทศ รวมถึงยึดหรือให้ยึดหลักทรัพย์ตามที่กำหนดโดยมีหรือไม่มีค่าตอบแทน ด้วยพันธกิจหน้าที่ที่สำคัญดังกล่าวเหล่านี้ ทำให้การจัดหาจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เพื่อปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยให้กับธนาคารแห่งประเทศไทย จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดผลเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและเป็นหลักประกันความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของบุคคลที่เข้ามาติดต่อสัมพันธ์หรือรับบริการ โดยการอธิบายนัยยะของระดับความสำคัญและความครอบคลุมของการรักษาความปลอดภัยนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้อธิบายถึง การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ไว้ในข้อ 4 อธิบายความหมายความขึ้นว่า “มาตรการ และการดำเนินการที่กำหนดเพื่อพิทักษ์รักษาและคุ้มครองป้องกันสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ให้พ้นจากการรั่วไหล การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การบ่อนทำลาย การก่อการร้าย การกระทำที่เป็นภัยต่อความมั่นคงและผลประโยชน์แห่งรัฐ และการกระทำอื่นใดที่เป็นการเปิดเผยสิ่งที่เป็นความลับของทางราชการ” ประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กำหนดไว้ ยังได้กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่นั้นด้วย โดยกำหนดมาตรการให้ความปลอดภัยแก่ที่สรวง อาคาร และสถานที่ของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และข้อมูลข่าวสารในอาคารสถานที่ดังกล่าว ให้พ้นจากการโจรกรรม การจารกรรม การก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย หรือเหตุอื่นใดอันอาจทำให้เสียความสามารถในการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐได้(ข้อ 33) ด้วยปัจจัยจากบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของธนาคารแห่งประเทศไทย จึงเป็นเหตุปัจจัยที่ชี้นำไปสู่การยอมรับว่าเป็นความจำเป็นที่ธนาคารแห่งประเทศไทย จะต้องทำการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมาปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอย่างมีนัยยะสำคัญอย่างใดก็ตาม จากข้อมูลการศึกษาได้ค้นพบว่า การจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของ

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ปรากฏปัจจัยที่จะต้องนำมาคำนึงถึงในการจัดจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยใน 3 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือของบริษัทรักษาความปลอดภัย

ประเด็นที่สอง ปัจจัยด้านการผ่านการฝึกอบรบมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยตามที่กฎหมายกำหนด

ประเด็นที่สาม ปัจจัยด้านกระบวนการคัดเลือกประเมินทักษะเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ปัจจัยทั้งสามประการนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถนำเอารายละเอียดของพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 มาใช้เป็นฐานการพิจารณาเพื่อจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจากบริษัทรักษาความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการกำหนดไว้ถึงมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยและรวมถึงการผ่านการอบรมหลักสูตรการรักษาความปลอดภัยไว้อย่างชัดเจน ตามที่ “ระเบียบว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานสถานฝึกอบรมและอัตราค่าธรรมเนียมการฝึกอบรม” และ “ระเบียบว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรการรักษาความปลอดภัย” กำหนดไว้เป็นรายละเอียดประกอบ จึงเป็นความเหมาะสมที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะนำไปบรรจุเป็นรายละเอียดด้านเงื่อนไขไว้ในสัญญาการจัดจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย บนมาตรฐานในระดับสากลและเป็นที่ยอมรับอย่างทั่วไป โดยกล่าวสรุปเป็นเงื่อนไขอันเป็นสาระสำคัญต่อการกำหนดเป็นเงื่อนไขในสัญญาจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทยทั้งสิ้น 4 ประเด็น คือ (1) เงื่อนไขการจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจรักษาความปลอดภัย (2) เงื่อนไขด้านแบบของสัญญาจ้าง (3) เงื่อนไขด้านมาตรฐานการรักษาความปลอดภัย และ (4) เงื่อนไขมาตรฐานด้านหลักสูตรการฝึกอบรม

4.2 วิเคราะห์กระบวนการจัดการเกี่ยวกับการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์ “เจ้าหน้าที่ชำนาญงาน” ในธนาคารแห่งประเทศไทย 4 ท่าน ข้อมูลชี้ให้เห็นรายละเอียดสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการคัดเลือกเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ดังนี้ กล่าวสรุปได้ว่า “ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างและบริหารอาคาร เป็นฝ่ายที่ผู้ดูแลกระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย บริษัทผู้รับจ้างรักษาความปลอดภัย ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ดำเนินงานรักษาความปลอดภัยตามสัญญา มีกำหนดระยะเวลาการจ้างงาน 3 ปี กระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายนอกนั้น โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ด้วยวิธีการเปิดให้ประมูลสัญญาโดยฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างและบริหารอาคาร จะทำการประกาศเชิญชวนให้มีการประกวดราคาด้วยวิธีการ e-bidding และเมื่อได้บริษัทรักษาความปลอดภัยที่ชนะการประมูล จะมีการทำสัญญาโดยละเอียดและถี่ถ้วนตามกรอบการจัดทำข้อกำหนดเงื่อนไข การประกวดราคา หรือ TOR ที่กำหนดไว้ ซึ่งถ้าบริษัทรักษาความปลอดภัย ไม่สามารถทำได้ตามสัญญาจะต้องเสียค่าปรับให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย” แต่ทว่าจากข้อมูลบทสัมภาษณ์ที่ได้รับมาจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลับไม่ปรากฏข้อมูลว่า ได้มีการนำเอารายละเอียดของกระบวนการในการควบคุมมาตรฐานของผู้ประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยตามที่พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 และระเบียบว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานสถานฝึกอบรมและอัตราค่าธรรมเนียมการฝึกอบรม และระเบียบคณะกรรมการกำกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย ว่าด้วยกำหนดมาตรฐานสถานฝึกอบรมและอัตราค่าธรรมเนียมการฝึกอบรม พ.ศ. 2560 มาประกอบการพิจารณาในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยไว้แต่อย่างใด แต่กระนั้นก็มีความเห็นในลักษณะการสนับสนุน ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยนำเอาหลักเกณฑ์มาตรฐานของกระบวนการเกี่ยวกับการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตามพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 มาบังคับใช้เช่นเดียวกัน ซึ่งให้สัมภาษณ์โดย “เจ้าหน้าที่ชำนาญงาน” โดยมีการให้ความเห็นขึ้นว่า

“เนื่องจากพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาและยกระดับมาตรฐานในการรักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการมีพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ขึ้นมานั้น ก็จะช่วยให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีหลักเกณฑ์หรือหลักการอ้างอิงที่ชัดเจน ในการบังคับใช้ข้อกำหนดหรือข้อห้ามต่าง ๆ ตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

อนึ่ง ประเด็นความคิดเห็นในส่วนนี้ มีความสอดคล้องกับข้อมูลการวิเคราะห์ที่ผู้ศึกษา ได้แสดงผลไว้ใน การวิเคราะห์ที่ผ่านมา และสอดคล้องกับความเห็นของ “นักวิชาการทางด้านการรักษาความปลอดภัย” เกี่ยวกับประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่จะมีสูงขึ้นจากผลของการมีพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ใช้บังคับ

กล่าวสรุปได้ว่า “กระบวนการบริหารจัดการรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่จัดจ้างโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ภายหลังจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 จะมีความแตกต่างที่จะทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทย มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและการจัดจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งรวมถึงในกระบวนการการคัดเลือกเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยด้วย และจากการที่มีหัวข้อหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่ชัดเจน ย่อมจะทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถมั่นใจได้ว่าเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่ได้ตัวมาปฏิบัติหน้าที่ มีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

ดังนั้น จากข้อมูลบทสัมภาษณ์ที่ได้รับมาเกี่ยวกับกระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย จะเห็นได้ว่า กระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย จะอาศัยวิธีการรูปแบบตามพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เป็นสำคัญ เพราะเป็นความผูกพันในฐานะองค์กรภาครัฐอย่างหนึ่งที่จะถือปฏิบัติเป็นกฎหมาย แต่ในส่วนของกระบวนการพิจารณาด้านเนื้อหาด้านความรู้ความสามารถและมาตรฐานเกี่ยวกับการ

ผ่านหลักเกณฑ์การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ที่รับรองไว้โดยพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 ยังไม่ปรากฏว่า ฝ่ายงานผู้รับผิดชอบในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย นำมาเป็นกรอบการพิจารณาการจัดจ้างเท่าที่ควร ซึ่งความเห็นของนักวิชาการด้านการรักษาความปลอดภัย เห็นว่าเป็นโอกาสที่เหมาะสมในการจะนำเอาเรื่องดังกล่าวมาใช้ในการพิจารณาเพื่อการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เพราะจะสร้างความเชื่อมั่นในระดับที่สูงขึ้นอย่างมากจากผู้รับบริการหรือผู้ที่มีนิติสัมพันธ์ กับธนาคารแห่งประเทศไทย ด้วยมีการนำเอาเกณฑ์ในเรื่อง ของมาตรฐานการฝึกอบรมหลักสูตรรักษาความปลอดภัย ตามที่พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 มาใช้บังคับ

4.3 วิเคราะห์การบริหารจัดการรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่จัดจ้างโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ชำนาญงานในธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่าธนาคารใช้ระเบียบปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านการรักษาความปลอดภัยจากระเบียบสองฉบับคือ ระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยเลขที่ ท 34/2550 เรื่องการรักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย และระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยเลขที่ ท 24/2556 เรื่องการรักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีข้อกำหนดที่กำหนดไว้ก่อนที่จะมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 และรวมถึงระเบียบที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยฉบับใหม่ด้วย เช่น ระเบียบคณะกรรมการกำกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย เรื่องกำหนดมาตรฐานสถานฝึกอบรมและอัตราค่าธรรมเนียมการฝึกอบรม พ.ศ. 2560 เป็นต้น แต่มีปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับข้อจำกัดทางกฎหมาย เนื่องจากระเบียบทั้งสองฉบับนั้นกำหนดขึ้นก่อนที่จะมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 และระเบียบที่เกี่ยวข้องทำให้มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่ใช้ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับกฎหมายใหม่ โดยเฉพาะในเรื่องของมาตรฐานการฝึกอบรมในหลักสูตรการรักษาความปลอดภัย ดังนั้น

ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงข้อกำหนดในระเบียบปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย และเป็นไปตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่ถูกต้องและเหมาะสมในปัจจุบัน

5. บทส่งท้าย

กระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย มีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีขึ้นตามหน้าที่ ซึ่งถูกกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552 จากการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ณ ปัจจุบัน ยังไม่ปรากฏความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 รวมไปถึงระเบียบคณะกรรมการกำกับธุรกิจรักษาความปลอดภัย ว่าด้วยกำหนดมาตรฐานสถานฝึกอบรมและอัตราค่าธรรมเนียมการฝึกอบรม พ.ศ. 2560 ได้กำหนดไว้แต่อย่างใด จึงจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย มีกำหนดการฝึกอบรมทบทวนให้กับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่แน่ชัด ระบุการฝึกทบทวน เนื้อหา และห้วงเวลาที่ชัดเจนในการฝึกทบทวนลงในสัญญาจ้างงาน เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยยกระดับมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย และช่วยลดความเสี่ยงต่อภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นได้ รวมไปถึงความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่กำหนดไว้

6. ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์การจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ศึกษาขอเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่

- 1) การพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัย โดยใช้พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 เป็นฐาน โดยการให้

ความสำคัญกับความน่าเชื่อถือของบริษัทรักษาความปลอดภัย การฝึกอบรม กระบวนการคัดเลือกและการรับรองมาตรฐาน

2) การพัฒนามาตรฐานการอบรมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โดยการใช้พระราชบัญญัติธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. 2558 เป็นฐาน และการพัฒนาระบบการคัดเลือกเจ้าหน้าที่

3) การพัฒนามาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โดยการติดตามผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอและพัฒนาระบบการประเมินผลที่เป็นธรรมและเปิดเผย

4) การปรับปรุงมาตรฐานการกำกับดูแลเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โดยยึดหลักการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกำหนดคุณสมบัติของผู้รับเหมาและสัญญาจ้างที่รัดกุม

แนวทางในการพัฒนาเชิงวิชาการ คือ การเพิ่มความชัดเจนและถี่ถ้วนในการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการคัดเลือกเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ตลอดจนการนำเอาเกณฑ์และมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจนมาใช้ในกระบวนการคัดเลือกเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย นอกจากนี้ยังควรให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผลการทำงานของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอและเปิดเผยผลการประเมินอย่างโปร่งใส และทำให้มั่นใจว่ากระบวนการจัดการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยกฎหมายและมีความเป็นธรรมและเปิดเผยในการดำเนินงานอย่างต้องแท้

References

- Kanyarat Chuakham. (2018). *Demands and Operations of the Security Business: A Case Study of 2P Security Guard Company Limited in Minburi, Bangkok*. Retrieved on 8 January 2023, from <http://www.ceos-abstract.ru.ac.th>
- Direk Thongpuea. (2018). *Principles and Essential Practices Regarding Confidentiality and Security*. Retrieved on 10 November 2023, from <https://www.opm.go.th>
- Bank of Thailand. (2022). *History of The Bank of Thailand*. Retrieved on 8 September 2023, from <https://www.bot.or.th>
- Prathan Wattanawanich. (1995). *Economic Crime in A Changing Society: Meaning, Scope, and Remedial Measures*. *Journal of Law*, 23(3), 18
- Parnjin Sutthikawee. (2018). *Enforcement problems of the Security Guard Business Act, B.E. 2558 (2015)*. *1st National Conference on Jurisprudence: "Thai Legal System: Reform/Transition/Restoration"*. Retrieved on 8 June 2018, from <https://www.law.cmu.ac.th>
- Security Business Act 2015. (2015). *Royal Gazette*, 132, 104 Kor, 24-39.
- Regulation of The Office of Prime Minister on Maintenance of The National Security, B.E.2552 (2009). *Royal Gazette*, 126, 39 Ngor, 4-22.
- Wannachok Chaisard. (2016). "Assemble security guards" ... when a person's degree is more significant than their life experience. Retrieved on 17 January 1994, from <https://www.posttoday.com/politic/report/425934>

Association of Thai Securities Companies. (2023). *Background*. Retrieved on 10 November 2023, from <https://securitythaicenter.com>

Office of the Council of State. (2009 Kor). *Regulation of the Ministry of Finance on Public Procurement and Supplies Administration, B.E. 2560 (2017)*. Retrieved on 31 May 2023, from https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/B/052 /008_4/2.PDF

Regulation of The Office of Prime Minister on Maintenance of The National Security, B.E.2552 (2009). Retrieved on 15 April 2023, from <https://www.pcccr.ac.th/filesAttach/OIT/O6/7/24.pdf>